ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 167. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ВЕРЕСНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 9, 1976 No. 167. VOL. LXXXIII

УНС ЗАКЛИКАЄ СВОЇ ВІДДІЛИ ДО УЧАСТИ В XII КОНҐРЕСІ

Джерзі Ситі. — Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу звернувся до своїх Відділів в ЗСА, закликаючи їх до висилки своїх делегатів та до їх активної участи в недалекому вже XII Конґресі Українців в Америці. У зверненні Екзекутиви УНС до Відділів пригадується, що згідно зі статутом УККА кожна організація, яка має не менше 20 і не більше 100 членів, має право на одного делеґата, а організації із понад 100 членів можуть висилати двох делеґатів. Рівночасно пригадується, що тільки ті організації мають право на висилку делеґатів, які вплатили свою річну вкладку (не менше 15.00 дол.) за щонайменше три останні роки та що делеґатами можуть бути тільки ті громадяни, які є постійними платниками Національного Датку за останні три роки. Повідомлення Екзекутивного Комітету УНС до Відділів із заохотою до участи в XII Конґресі м. і. пригадується, що: „Український Народний Союз є одним із засновників Українського Конґресового Комітету і завжди піддержував його акції та постійно брав дуже активну участь в його діяльності і в проводі. На попередньому XI Конґресі 93 Відділи УНСоюзу мали своїх делеґатів. Тому було б побажаним і потрібним, щоб ще більше Відділів вислали своїх делеґатів на цей черговий Конґрес, потверджуючи тим повну піддержку цій нашій центральній репрезентації..."

Школи мають поважні турботи

Ню Йорк. — Дефіцитний бюджет, зменшення учительського складу, а навіть потенційна обнижка нового допливу учителів не віщують нічого доброго в цьому шкільному році. Немає гарантії скільки фінансової стейтової допомоги одержать школи, немає поновленого контракту з учителями в стейті Ню Джерзі і Коннектикат. З огляду на дефіцитний бюджет заповідають суворий сезон для учнів і батьків. — тисячу учнів не зможуть користуватися довозом автобусами, батьки мусітимуть їх довозити самі до школи. Не буде ніяких футбольних чи легкоатлетичних гор. Консультант Шкільної Ради повіту Нассав-Саффолк сказала, що „сезон цього року для шкіл буде поганий. Існують загальні настрої непевності і побоювань з боку учителів і батьків". Наприклад, в Ню Джерзі Ситі, в цей день, коли до шкіл прибуде 28.000 школярів, учителі задумують вийти на страйк з уваги на те, що їхній контракт вигас 31-го серпня і вони не дістали підвишки платні та інших корисних прибутків. В Коннектикат принаймеше у 65 повітових шкільних округах учителі не мають поновлених контрактів і в приблизно 159 округах скоротили учительський склад.

Український Фестиваль в Балтімор

Балтімор (БОБУ). — Цьогорічний четвертий з черги Український Фестиваль в Балтімор відбудеться в суботу і неділю 11-го і 12-го вересня на репрезентативній площі Гопкінс Пляза в центрі міста, де відбувалися також подібні фестивалі інших етнічних груп в рямцях святкування 200-річчя ЗСА.

Балтіморський Український Громадський Комітет Святкування 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в Америці запросив на відкриття фестивалю мейора міста Шейфера, сенатора Бела, конгресмена Сарбейна та інших визначних осіб. В програмі святкувань передбачено: гостинний виступ ансамблю пісні і танцю СУМА з Філядельфії під керівництвом п. Бойчука, місцевого хору ООЧСУ, диригент проф. Кормелюк, показ української історичної ноші, виступи танцювальної і мандолінової групи СУМА, оркестр „Рідний Край" і „Спомин". На виставовій площі можна буде оглядати різні мистецькі виставки, з українською пресою і книжкою включно, покази скульптури, писання писанок, виконування кераміки і різьби, а також багатий асортимент української кулінарної штуки.

В суботу 11-го вересня фестиваль триватиме від год. 12-ої полудня до 6-ої вечора і в неділю 12-го вересня від год. 11-ої перед полуднем до 7-ої вечора.

НАРОДНИЙ ДІМ В ТРЕНТОНІ ЗАПОВІДАЄ ІМПРЕЗИ

Трентон, Н.Дж. (юко). — Після вакаційного часу, в розгортанні своєї статутової діяльности і для роздобуття матеріяльних фондів на розбудову УНДому, Управа цієї соборницької установи в цьому місті влаштовує в найближчу неділю, 12-го вересня ц.р., на власній спортовій площі та в нових приміщеннях традиційний пікнік з різнородною програмою та спортовими змаганнями між дружинами УСТ „Тризуб" з Філядельфії і „Тигри" з Трентону.

Джіммі Картер і президент Форд розгортають передвиборчу кампанію

Президент Джералд Форд

Джіммі Картер

Почавши від Свята Праці минулого понеділка, обидва головні президентські кандидати, демократ Джіммі Картер і республіканець Джералд Форд, з кожним днем розгортають ширше свою передвиборчу кампанію, кожний на свій лад. Джіммі Картер у своїх виступах часто критикує президента Форда, як „спадкоємця адміністрації Ричарда Ніксона і Вотерґейту", натомість президент Форд більше зосереджується на конкретних акціях в „Білому Домі.

Виступаючи у вівторок, 7-го вересня, в Коннектикат — після виступів попереднього дня в Брукліні — Джіммі Картер заявив, що він звільнив би був з посади директора Федерального Бюра Інвестигацій Клеренса М. Келлі за те, що той приймав подарунки чи прислуги від своїх співпрацівників. Але пізніше він відмовився від відповіді на запит, чи він звільнив би Келлі, після того, як був би обраний на президента. Із дотеперішніх виступів Джіммі Картера одною із найбільш контроверсійних проблем, що їх він заторкує, є його ліберальне становище до справи абортів, за що його критикують зокрема католики.

Президент Форд зі свого боку, як згадано, розгортає свою кампанію деякими актами і акціями в Білому Домі, полагоджуючи їх в городі та допускаючи до них кореспондентів. До таких актів передвиборчого характеру заразовано його публічний виступ з вимогою дальших інформацій від Північного В'єтнаму щодо пропавших без вісти американських вояків та підписання закону про державне відшкодування для жертв повені в Айдаго, яка була наслідком розриву гатки в червні ц. р.

Кіссінджер мабуть таки поїде до Африки наступного тижня

Гамбурґ, Німеччина. — Державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер, виступаючи тут разом з канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Шмідтом на пресовій конференції, заявив, що він одержав запрошення від президента Танзанії Юліюса К. Нейрере, щоб він знову відвідав Африку, і він правдоподібно виїде туди наступного тижня, щоб продовжувати переговори в справі конфліктів в Родезії і Південній та Південно - Західній Африці. Речник президента Танзанії, згідно з інформацією Ройтера, заперечив вістку про запрошення, хоч додав, що Танзанія вітатиме візиту державного секретаря. Кіссінджер і його асистенти при тому з вдоволенням відмітили, що лідери чорної Африки, які щойно закінчили свою конференцію в Дар ес Саллам, не почали жадної акції, яка могла б перекреслити поїздку Кіссінджера до Африки. Державний секретар відмітив також, що він очікує звідомлення від Вілліяма Е. Шофеле, заступника державного секретаря для африканських справ, який особисто поїхав до Дар ес Саллам, щоб довідатись про висліди нарад лідерів чорної Африки.

ХРЕСТИНИ 19-ГО ВІДДІЛУ СУА

Трентон, Н. Дж. — В суботу, 18-го вересня, ц. р. тут у год. 5:30 по полудні в Парафіяльному центрі при 1195 Дуц евеню, відбудуться „хрестини" 19-го Відділу СУА з мистецькою програмою і товариською забавою, до якої гратиме оркестра Б. Гриняка. Черговість програми: 5.30 перекуска, 6:30 церемонія „хрестин" Відділу і вечеря, 9-та год. забава. З інформаціями, на цю імпрезу вибираються також довколишні громади, зокрема з Філядельфії.

ВІКТОР І. БЕЛЕНКО ОДЕРЖАВ ПРАВО АЗИЛЮ В ЗСА

Токіо, Японія. — Уряд З'єднаних Стейтів Америки дав право азилю для совєтського втікача ляйтенанта Віктора І. Беленка, який на літаку наймодернішої конструкції МІГ-25 покинув Совєтський Союз і, приземлившись на одному з летовищ у Японії, попросив азилю в ЗСА. Про своє рішення урядові чинники Вашінґтону повідомили Японію. Бойовий літак МІГ-25 є наймодернішою машиною в світі і досі він був прихованою таємницею совєтського військового арсеналу. Розглянення цього літака дасть Заходові можливість приглянутись ближче не тільки самій конструкції, але також озброєнню літака. Японські військові круги заявили, що чотири країни, які належать до Північно - Атлантицького Оборонного Пакту (НАТО), вже попросили Японію дати їм дозвіл на перевірку літака, але їхнє прохання було відхилене з огляду на те, що японська армія не має контролі над цією справою. Ляйтенанта Віктора І. Беленка, який знаходиться під стислою охороною, мали перевезти в суботу, 8-го вересня, до ЗСА. Поліційні чинники заявили, що Беленко плянував втечу більше як два роки, заявляючи, що він давно бажав жити на свободі у З'єднаних Стейтах Америки. „Життя в Совєтському Союзі, — відмітив Беленко, — нічого не змінилося від часів царської Росії, де ніколи не було свободи". Совєтська амбасада кількакратно намагалася в японському міністерстві закордонних справ одержати дозвіл на інспекцію літака, зустрічі з Беленком, визнання права за совєтським урядом „охоронити свої військові таємниці" і негайного повернення літака до СССР. Міністер закордонних справ Кіічі Міязава заявив, що Японія розпічне переговори з урядом СССР про передачу літака, як тільки Служба Безпеки звільнить його з-під своєї контролі. Міністерство повідомило також совєтську амбасаду, що Беленко не бажає зустрічатись з представниками амбасади.

Згідно з повідомленням Ройтера, президент Джералд Форд особисто рішав справу політичного азилю для ляйтенанта Віктора Беленка, як також справу признання японського урядові виключного права на пертрактації і рішення щодо совєтського літака.

Південна Корея невдоволена з договору в справі Панмунджому

Сеуль, Корея. — Для багатьох південних корейців новий договір, підписаний між Північно Кореєю і американськими представниками в справі демілітаризованої зони в обширі Панмунджому, не був вдоволюючим, бо він більше увиразнив доподіл Кореї на дві частини. „Панмунджом, — заявив один з видатних політичних діячів, — був для вільних корейців символом. А тепер, після підписання договору і цей символ зникне". Обшир Пэнмунджому, який простягається на 800 ярдів по обидвох боках комуністичної і вільної Кореї, був доступний для військовиків обох сторін і дуже часто військовики зустрічались між собою по одній, або по другій стороні. Двоподіл цієї зони був випрацьований обидвома сторонами після того, як комуністичні вояки зарубали сокирами двох американських старшин, що мало не довело до військової конфронтації між ЗСА і комуністичною частиною Кореї. Згідно з теперішнім домовленням, військовики не матимуть права переходити демаркаційну лінію в Панмунджомі. Вона буде доступна тільки для цивільного персоналу і кореспондентів. Впливовий член Національної Асамблеї, який тісно співпрацює з президентом Південної Кореї Парком, заявив кореспондентам, що уряд Південної Кореї не бажав у році виборів президента ЗСА робити труднощів для президента Форда.

Після підписання договору, Пентагон привернув нормальний військовий стан в Кореї і відкликав зобов'язуючі поготівля. Це саме зробив уряд Південної Кореї. Але вислані в часі напруження летунські підкріплення покищо залишаються в Кореї.

Винайдено новий спосіб розпізнавання серцевих недуг

Мюнхен, Німеччина. — Захворювання серця, від вимір серцевого удару можна буде тепер швидше та повніше визначити за допомогою техніки т. зв. ізотопів. Цій справі було присвятив міжнародний симпозіюм спеціялістів серцевих хвороб, які відбували свої наради в баварській столиці і у якому взяло участь 250 фахівців з багатьох країн світу. Керівники серцевого центру в Мюнхені ствердили, що при застосуванні ізотопної техніки можна мати вгляд в перекрів'я м'язів та функціонування серця на ширшій площині, що, очевидно, дає кращі наслідки у лікуванні.

СУД НЕЧЕСТИВИХ: ВИРОК НА МИХАЙЛА ОСАДЧОГО

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продістався поширюваний в СССР у самвидаві повний текст вироку письменника і публіциста Михайла Осадчого, автора повісти „Більмо", що свого часу появилася українською та англійською мовами. Осадчий, уродженець Сумщини, колишній член КПСС, колишній викладач Львівського університету та інструктор з преси обласного комітету партії у Львові, автор кандидатської дисертації п. н. „Журналістична діяльність Остапа Вишні" та десятків наукових і публіцистичних праць, був вперше заарештований влітку 1965 року і засуджений на два роки таборів суворого режиму за здогадну антисовєтську агітацію і пропаганду. В січні 1972 року його заарештували вдруге й засудили на сім років таборів особливого режиму та три роки заслання. Вирок говорить сам за себе. Передаємо його текст у перекладі з російської мови, відзначуючи, цізно з текстом, деякі його нечіткі місця.

Міністерство Юстиції УССР Справа Но. 208 за 1972 рік
Вирок

Ім'ям Української Радянської Соціялістичної Республіки 5 вересня 1972 року судова колеґія в кримінальних справах Львівського обласного суду в складі: головуючого Хомюка І. Ю., народних засідателів Ховильчука Е. М., Ракупенко О. І., при секретарі Мурський Х. В., з участю прокурора Соковського (?) І. М. і адвоката Мунк (?) М. С. розглянула на закритому засіданні в м. Львові в приміщенні обласного суду кримінальну справу про обвинувачення ОСАДЧОГО Михайла Григоровича, народження 22-го березня 1936 року в с. Курмани, Недригайлівського району, Сумської области, українця, громадянина СРСР, безпартійного, з вищою освітою, одруженого, що працював редактором Львівського обласного управління у справах преси і проживав в м. Львові за ст. 62 ч. 1 КК УРСР на 2 роки позбавлення волі. за ст. 62 ч. 2 КК УРСР встановила:

Підсудний Осадчий, будучи судимим в 1966 році за антирадянську пропаганду та агітацію, після повернення з місць позбавлення волі в 1967 році, знову станув на шлях ведення антирадянської агітації та пропаганди. Проживаючи в м. Львові, він, з метою підриву та послаблення радянської влади, на протязі 1967-1971 років займався виготовленням і розповсюджуванням документів антирадянського змісту з наклепницькими вигадками, що знеславлюють радянський державний і суспільний лад та національну політику радянського уряду.

В 1966-67 роках Осадчий, з метою знеславлення радянської влади, написав повість під назвою „Більмо", в якій шляхом перекручення фактів та оборони осіб, які відбували з ним покарання за ворожу до радянської влади діяльність, звів злісний наклеп на органи державної влади, на радянський державний та суспільний лад.

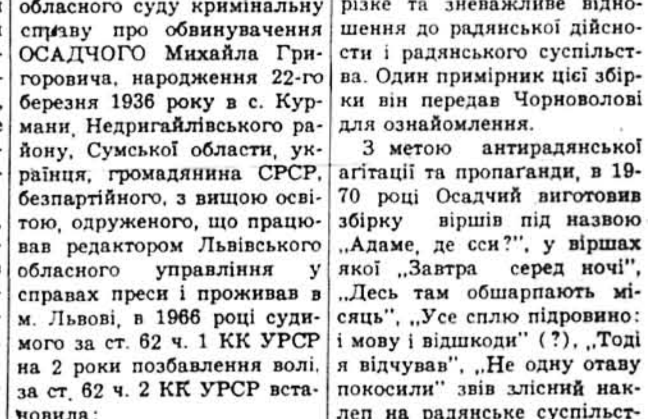
Зазначену повість він зберігав у себе, а на початку 1969 року передав для ознайомлення громадянин нові Світличному в м. Києві. В наслідок передачі цієї повісти Світличному, вона була передана за кордон і надрукована антирадянськими націоналістичними видавництвами, журналами „Сучасність" Но. 11, 12 за 1971 рік, „Визвольний шлях" Но. 2, 3 за 1972 рік, газетою „Шлях перемоги" за 10 жовтня 1971 року. Написана Осадчим повість також поширювалась в м. Києві й була вилучена у Світличного.

За 1969 рік Осадчий, з метою наклепу на радянську діяльність, виготовив і зберігав у себе на квартирі в м. Львові збірку віршів під назвою „Повітряні ями", де у віршах „Посеред поля", „Хто ти, де ти" та інших виявив різке та зневажливе відношення до радянської дійсності і радянського суспільства. Один примірник цієї збірки він передав Чорноволові для ознайомлення.

З метою антирадянської агітації та пропаганди, в 1970 році Осадчий виготовив збірку віршів під назвою „Адаме, де єси?", у віршах якої „Завтра серед ночі", „Десь там обшарпають місяць", „Усе сплю підровню: і мову і відшколи" (?), „Тоді я відчував", „Не одну отаву покосили" звів злісний наклеп на радянське суспільство і дійсність. У віршах цієї збірки, а теж у безконечної степені брехні у вірші „Оуно-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УСПІХИ УКРАЇНСЬКИХ ШАХОВИХ МАЙСТРІВ НА ЧЕМПІОНАТІ ЗСА

Ферфекс, Вірджінія (Н.Н). — На Відкритому Чемпіонаті ЗСА, що відбувся тут 15-27 серпня при участі 570 шахістів, успішно змагалися чотири українські шахові майстри: Борис Бачинський („Тризуб" — Філядельфія), інж. Лев Блонарович („Чорноморська Січ" — Нюарк), Тома Возьний („Дніпро" — Клівленд) і д-р Орест Попович („Чорноморська Січ" — Нюарк). Найкращі результати здобули Бачинський і Возьний (по 9:3), що відповідало поділу 10-го місця в надзвичайно тяжкій конкуренції. Попович осягнув вислід 8.5:3.5, а Блонарович — 8:4. Першість в турнірі здобули недавні емігранти з СССР, гросмайстри Лейн і Шамкович, осягнувши висліди 10:2. Борис Бачинський, що здобув чемпіонат УСЦАК-у в шахах в роках 1975 і 1976, дав інтерв'ю для „Голосу Америки" з нагоди свого успішного виступу в Чемпіонаті ЗСА. На фото (зліва): д-р Попович, Возьний, Бачинський, інж. Блонарович.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

До Головної Канцелярії УНСоюзу надіслано до 31-го серпня 1976 р. 224 аплікацій нових членів, що їх прислали такі секретарі і організатори.

По 2 і більше аплікацій надіслали: В. Кобіто (121) — 16, С. Гавриш (83) — 12, І. Оденжиський (153) — 10, І. Чопко (271) — 8, І. Петрунцьо (78) — 6, П. Щерба (173) — 5, М. Малинівський (473) — 5, М. Хоманчук (5) — 4, Н. Драпала (96) — 4, М. Кігічак (240) — 4, П. Федик (292) — 4, Марія Лисогір (325) — 4, В. Зорич (432) — 4.

По три аплікації: Анна Гарас (47), Юлія Демчук (76), М. Фединишин (155), Т. Дуда (163), О. Твардовський (214), Т. Кубарич (217), М. Кальба (226), Е. Барилка (268), С. Іваницький (276), Марія Макар (348), М. Захарко (349).

По дві аплікації: Марія Кульчицька (8), М. Хомин (32), П. Головачук (42), А. Ціздин (55), І. Данилюк (93), Марія Капраль (112), Т. Бутрей (164), В. Стефурин (169), Стела Расн (171), В. Колодій (191), І. Пригода (200), Нуся Філіп (217), В. Гавдьо (221), О. Ірха (224), А. Скібіцький (285), Б. Ясінський (287), Маргарета Гентош (305), К. Мазепа (332), Олександра Яворська (344), В. Оріховський (353), Дарія Оріховська (353), М. Семків (379), Л. Вовк (444), Текля Мороз (465).

По одній аплікації надіслало 55 секретарі і організатори. Разом прислали 224 аплікацій нових членів.

ПОНАД 200 СПОРТОВЦІВ ЗМАГАЛИСЯ НА СОЮЗІВЦІ З КІНЦЕМ ТИЖНЯ ЗА ПЕРШЕНСТВА УСЦАК

Союзівка (з. с.). — Понад 200 спортовців — в тому рекордове число плавачів — з різних місцевостей Америки і Канади (а то й один тенісист, молодий Роман Припхан з Венесуелі) взяли участь в чотириденних крайових змаганнях за індивідуальні першості Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК), які відбулися на цій Оселі УНСоюзу під час останнього в літньому сезоні довгого вікенду, зв'язаного зі Святом Праці, 3-6 вересня.

Помимо непевної погоди в суботу, 4-го вересня, обидві змагання приглядалися численні глядачі, які з особливою увагою і зацікавленням слідкували за вислідами у всіх конкуренціях, заохочуючи оплесками своїх фаворитів. Користаючи з приявности на Союзівці багатьох тенісистів, турнір розпочався вже в п'ятницю по полудні, при чому слід відмітити співпрацю турнірової Комісії і змагунів в розподілі змагань, що заощадило час на чвертьфінальні і півфінальні рунди в користь учасників змагань. Перші дві рунди в групі чоловіків, до якої зголосились 42 змагуни, перенесено, як і в минулих роках, на корти стейтового університету в Ню Полц, Н. Й., а дальші рунди проходили на місцевих кортах Союзівки. В тенісовому турнірі, як і в плавацьких змаганнях, домінувала молодь як участю, так і здобутими трофеями, що їх уфундували УНСоюз, „Свобода", „Український Тижневик" і Союзівка.

В групі чоловіків тенісового турніру перше місце здобув 18-літній Андрій Чайківський (КЛК Гартфорд), студент другого року в Гарвардському університеті і один з найкращих молодих українських тенісистів, який вже від трьох років змагається успішно в крайових турнірах Америки. У фінальній грі А. Чайківський переміг Ростислава Салдана (КЛК Торонто) 6:2, 7:6, виграючи децидуючий „тайбрейкер" 5:0 в другому сеті. У півфіналах А. Чайківський переміг Юрія Савчака („Тризуб" Філядельфія) 6:2, 6:2, Р. Салдан, 23-річний інженер з Торонта, переміг свого одноклубника і товариша по професії з Коговзу, Н. Й., Романа Ракового, мол., по завзятих змаганнях вислідом 6:2, 3:6, 6:3. До маркантних несподіванок в цій групі — крім відсутности минулорічного переможця Зиновія Яцкова і колишніх чемпіонів Івана Дурбака і Юрія Глови — слід відмітити гру 18-літнього Ігора Ференцевича і участь молодого Романа Припхана з Венесуелі, який не повинен соромитися програ проти переможця А. Чайківського. Поперед до змагань д-ра Аскольда Мосійчука і його дружини Ал-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Оновлення української спільноти

У час поновленої хвилі комуно-московського терору в Україні і наступу окупанта на всі ділянки українського життя, головно на мову, культурні надбання, шкільництво, яке формою офіційних державних указів тотально русифікується, як також у часі фізичного винищування й ізолювання від зовнішнього світу культурних, наукових і політичних діячів на Батьківщині — треба з радістю ствердити факт обнови українських спільнот на поселеннях у вільному світі, які не тільки не зневірюються хвилевими неуспіхами, що витворюються у зв'язку з існуючою деконьюнктурою для української визвольної справи і політикою детанту, але навпаки, намагаються цей стан поборювати і використовувати поодинокі моменти для поширення української правди у вільному світі, допомагаючи тим самим своїм братам в Україні, які, покищо, не можуть говорити на повний голос.

На цьому місці вже була мова про акції української молоді в часі тривання XXI Олімпійських Ігрищ в Монтреалі, відомі також масова участь молоді і старших у відзначуваннях поодинокими громадами 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення і акції українських громад в обороні Валентина Мороза та чисельних інших культурних і політичних в'язнів, які перебувають у совєтських в'язницях і концентраційних таборах. У пов'язанні з цими акціями, винесено українську справу на сторінки чужомовної преси, радіо і телебачення, про українців заговорили в парляментах і в урядах вільних народів Заходу, а проблема України поступово таки вибивається на одне з перших місць міжнародних проблем. Очевидно, що в цьому напрямі треба далі з натугою працювати і боротися.

Тому з вдоволенням треба привітати факти оновлення українських спільнот і пожвавлення громадської і політичної діяльности українських поселенців у Бразилії, як, наприклад, відновлення дії Хліборобсько-Освітнього Союзу, жіночих організацій і організацій молоді, для якої теперішня Управа ХОСоюзу бажає присвятити в цьому і наступному році максимум уваги. Слід згадати також українських поселенців в Арґентині, які, об'єднавшись біля своєї Центральної Репрезентації, здобули в минулому і цьому році багато успіхів, а масовими імпрезами, як посвячення пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі, зуміли об'єднатись в одну монолітну громаду. Серйозні зусилля в напрямі обнови роблять також інші громади з думкою про дальшу долю українства на поселеннях і продовження боротьби за українську правду у вільному світі, а тим самим за розвал одинокої ще існуючої в світі комуно-московської імперії та побудову на її руїнах самостійних держав поневолених тепер народів в тому числі і Української Самостійної і Незалежної Держави.

На тлі спостереження масових з'їздів, здвигів, зустрічей, конференцій тощо, які відбувалися в ЗСА і в Канаді в кінці минулого тижня на закінчення літнього сезону, і масової участи українського громадянства, а зокрема молоді в цих імпрезах, треба уважати, що й українська громада ЗСА є на правильному шляху дальшого оновленого розвитку, черговим етапом якого буде недалекий вже XII Конґрес Українців в Америці.

Пам'яті Великого Патріота

Минулого понеділка, 6-го вересня, як українці в Америці і Канаді та деяких інших вільних країнах масовими з'їздами, здвигами та прерізними імпрезами з нагоди Свята Праці закінчували свій вакаційний сезон та приготовлялись до повороту до своїх звичайних, особистих і громадських зайнять, українська громада в Мюнхені відпровадила на вічний спочинок світлої пам'яті інженера Дмитра Андрієвського, співтворця та ідеолога і одного з найвидатніших діячів Українського Націоналістичного Руху. Далеко від Рідної Землі, цим разом на мюнхенському Вальдфрідгофі, виросла ще одна могила великого українського патріота, невтомного мислителя-борця за волю і щастя свого народу.

Ім'я св.п. інж. Дмитра Андрієвського було тривало записане в українській історії, зокрема в історії українських визвольних змаганях, ще за його життя. Він бо один з тих, які ясністю своєї мислі, логікою та знанням і далекозорістю поклали найтривкіші, бо ідейні основи в оформлення української політичної думки, під знаком якої стояла в минулому та стоїть сьогодні українська визвольна боротьба.

Очевидно, що св.п. інж. Дмитро Андрієвський, як і кожна людина, міг помилятися в деяких концепціях щодо шляхів і засобів практичної щоденної політики, але й це було подиктоване високим ідеалізмом та єдиною девізою його життя: добром нації.

Св.п. інж. Дмитро Андрієвський міг мати політичних опонентів чи суперників, але навряд чи була одна людина, яка, знаючи його особисто, не виявляла б йому найвищої пошани і подиву. Завжди лагідний, спокійний і зрівноважений, обстоюючи свої погляди, але завжди з повною увагою прислуховуючись і обмірковуючи арґументи опонента, св.п. Д. Андрієвський міг послужити зразком висококультурної людини.

Смерть св.п. інж. Дмитра Андрієвського вибила ще одну велику щілину в рядах борців-патріотів свого народу. Його діла та його велика ідейна спадщина збережуть назавжди світлу пам'ять про нього.

Високий достойник Китаю відвідав Централю АБН

Мюнхен., Німеччина (АБН). — Кількакратний амбасадор Національного Китаю до Тайлянду, Ляосу, Філіппін, Греції, Англії, голова делеґації до ЮНЕСКО в 1947, 1948 і 1970 рр., довголітній міністер освіти Китайської Республіки, проф. д-р Ган Ліг-ву, відвідав у днях 25 і 26-го серпня ц. р. Центральні бюра Антибольшевицького Бльоку Народів і ОУВФ в Мюнхені та відбув розмови з провідними діячами згаданих організацій, — інформує „Шлях Перемоги". Названий китайський політичний діяч, який тепер сповняє функцію генерального секретаря АПАКЛ, висловив признання для праці українських делеґацій у ВАКЛ і АБН.

Микола Лівицький

СПРАВИ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНРЕСПУБЛІКИ

(2)

В згаданій тількищо „Свободі" і за тією ж датою 13 грудня 1975 року було уміщено передову статтю п. з. „Не тільки символ". В цій статті (на мій погляд, звичайно, слушно) обстоюється справа „консолідації власне на базі Державного Центру УНР", наводячи дуже влучні для цього арґументи. Там же є такий уступ: „...в цьому, як і в багатьох інших випадках, ми грішимо тим самим помилковим ставленням і підходом до справи: ідентифікуємо наші установи з людьми в кожночасному їх проводі. Це наш, можна б сказати, кардинальний гріх. Одна бо справа — люди, які можуть більше чи менше надаватися на провід в одній чи другій установі, які роблять помилки і яких ми повинні критикувати, а інша справа — це наші установи, що їх ми повинні зберігати і скріплювати".

Признаюся, що наведений уступ із цієї статті мене трохи бентежить: виглядає так, що установа Державного Центру є добра і потрібна, але люди, які нею керують — „погані". Це, між іншим, часто повторюють нинішні опозиціонери до ДЦентру УНР, прикриваючи тим у багатьох випадках свою нехіть не так до „поганих" людей, як власне до самої установи. І тому я хочу сказати кілька слів на захист цих „поганих". При цьому не збираюся боронити себе, що, як президент УНРеспубліки в екзилі, очолює дану установу. Я хочу говорити про моїх ближчих і дальших співробітників, про членів Виконавчого Органу і Президії УНРади, про членів УНРади, про голів і членів наших представництв, про голів і членів управ та все членство Товариств Прихильників УНРеспубліки чи Сприяння УНРаді, про багатьох наших приятелів серед загалу українського громадянства. Звичайно, всі ми робили і робимо помилки і нас треба критикувати (але... таки не лаяти, як це дехто робить). Звичайно, багато з нас вже в дуже похилому віці (хоч не бракує і молодших, хвалити Богові) і, може, вже не в стані працювати так, як то б належалося (по 18 годин на добу) і дати з себе те, що можуть дати молоді люди, з вищою освітою чужих шкіл, із знанням чужих мов, різні фахівці тощо. Але всі ці люди роками і десятками літ (дехто ще колись із зброєю в руках у рядах наших військових формацій) працювали і працюють (і то або зовсім безплатно, або лише за зворот найнеобхідніших видатків) для нашої визвольної справи, для ідеї, працюють, як можуть і вміють, здобуваючи те, на що є спроможність. Поминаючи все інше, це таки їх заслуга, що оця установа, Державний Центр УНР, проіснувала й існує далі. Та установа, про яку все більше говорять, що вона потрібна для Нашої Загальної Визвольної Справи. Не було б цих людей, не було б, може, і тієї установи, на базі якої ми мали б тепер консолідуватися.

Та я перепрошую за таку довгу „самооборонну тираду". Це тільки „на марґінесі", бо я цілком згоден із поглядом, що на першому місці є установа, а потім люди, хоч... таки люди ведуть установу, а не навпаки. Отже, справа в тому, чи нам взагалі потрібний Державний Центр і екзильний Уряд — і то власне УНРеспубліки?

Якщо ідеться про потребу існування і дії ДЦ УНРеспубліки, то на цю тему я виголошував сотні доповідей і писав багато статтей. Не хочу повторюватися ще й тому, що вважаю цю справу за аксіоматичну для свідомих українців. Зацитую уступ з уже згадуваної передової статті із „Свободи": „Українська Народна Республіка є останньою леґальною формою міжнародно визнаної української державности з усіма атрибутами її суверенности, і тільки її можна успішно протиставити накиненому чужим насильством і розбоєм теперішньому творові у формі Української Совєтської Соціялістичної Республіки". До цього ще можна додати багато, але, — з огляду власне на, на мою думку, аксіоматичність проблеми, — коротко ще таке:

Існування Державного Центру і екзильного Уряду (підкреслюю, власне, уряду з його державницькими познаками), а не лише якихсь визвольних рад чи визвольних комітетів, потрібне нам передусім для поневоленої батьківщини. Українці на батьківщині повинні знати, що їх визвольні прямування є репрезентовані за кордоном (за кордоном, бо в краю на це немає спроможности) державним леґальним урядом, що являє собою яскравий доказ і символ того, що йдеться нам не лише про „покращання умов життя" в межах совєтських конституцій (в дійсності, під окупаційним режимом), а про відновлення нашої вповні суверенної Держави. Вони бо, українці на батьківщині, — поминаючи тих, що перебувають у глибокому підпіллі, — таких гасел відновлення суверенної державности ставляти не можуть. При цьому важливим є та обставина, що Уряд УНРеспубліки має повне право покликатися на непередавнені уповноваження останніх вільних українських парляментів і що цей Уряд існував і діяв (звичайно, в дуже тяжких і несприятливих як зовнішніх, так і внутрішніх обставинах) на чужині вже понад півстоліття. Особливо важливою буде роля ДЦентру й Уряду в той момент, коли основи російсько - совєтської імперії почнуть не тільки хитатися, а вже валитися. Тоді українцям на батьківщині не треба буде шукати за чимсь новим і, може, навіть дискутувати про те, що належить створити і як діяти: вони мають лише жадати відновлення своєї державности, леґітимність якої схоронив і зберіг до слушного часу ДЦ УНРеспубліки за кордоном. Звичайно, роля Уряду УНР буде тоді переходовою, а вже напевно значення матиме тоді передусім і навіть виключно Установа, а не люди, які тепер її очолюють, або

(Закінчення на стор. 4-ій)

К. Крупський

НАЦІОНАЛЬНА ОСОБИСТІСТЬ В ПОГЛЯДІ ДИСИДЕНТА-РОСІЯНИНА

(5)

Однак, проґресивні кола російської інделіґенції не здавали позицій. Вони прийняли відомий вислів Ніцше про те, що „нарід треба подолати". Це був початок процесу „визволення" Росії від неї самої і той процес з малими змінами проходить в совєтській імперії до нині. Автор каже, що в процесі цього прийнялись там різні теорії „клясової ненависти" з марксистським кличем „пролетаріят не має батьківщини". Марксизм став втіленням національного нігілізму, хоч процеси національного відособлювання почались в Росії на довго перед тим.

Автор каже, що „з етнічних мас" бувшої російської імперії мала зродитись „нова історична спільнота народів". Народи тієї імперії перш мусіли „перетрансформуватись". Як та трансформація переводилась, каже автор, є добре відомим.

В цьому місці автор робить твердження, з яким ми не можемо погодитись. Він каже, „в короткому часі російський нарід був доведений до стану повної іґноранції його власної історії, позбавлений його національної культури і позбавлений його наруганої та переслідуваної церкви, яка майже чудом збереглась та стала такою, якою трансформатори бажали собі, а саме, надійною підпорою теперішнього і будучого інтернаціоналу".

Сам же автор раніше ствердив, що в Совєтському Союзі відбувається русифікація, а зрештою, цього факту не потрібно доказувати, бо про нього знає увесь світ, а саме, що русифікація відбувається коштом не російського народу, а коштом народів совєтської імперії. Недармо слово „Росія" стало найбільш уживаним синонімом терміну „Совєтський Союз". Російська мова і культура є панівними в совєтській імперії. Це, що показує московська пропаґанда англійською мовою, є вповні вистачаючим для запевнення, що вся культура поневолених народів все більше і більше стає предметом показу на сцені, а не дійсного життя. В усіх школах совєтської імперії вивчають історію Росії, а історія усіх інших народів в наслідок хитрої русифікації стає лиш музейним експонатом. Це твердження є слабим і чисто суб'єктивним місцем в есеї Борисова.

Все інше має об'єктивний характер в осуді соціяльних явищ і тому варт ще зупинитись над деякими місцями, а тим більше тому, що автор, як ми вже зазначили, зріс і виховався в країні, уряд якої цілий час в більшій чи меншій мірі ізолює своє населення від решти світу і постійно встановлює офіційний курс в поглядах та опінії на все, що не має соціялістичного змісту.

Дальше, Борисов каже, що ціла Европа лівих, де процеси денаціоналізації та інтернаціоналізації брали курс, оплескувала і ще оплескує визначний успіх „російських марксистів", але тепер та Европа побоюється того, що вона відстає від країни „проґресивного соціялізму", і тому вона спонукує та заохочує свої уряди, щоб доганяти. „Вчителі Заходу і послідовники Сходу помінялись ролями", каже Борисов.

Автор каже, що соціялізм допустився найбільших злочинів 20-го століття і, поминмо цього факту, він ще й нині хоче приспати чуйність людства колисанками про проґрес. Борисов критикує „ліберала" марксиста Роя Медведєва, який уважає, що марксизм має право робити експерименти для осягнення його мети. Він також критикує академіка Сахарова, який вірить в те, що все можна направити, і тому проґрес мусить іти, застосовуючи відповідні демократичні і наукові реґуляції для осягнення раціональних цілей. Сахаров, противник насилля, вірить в добру волю. Він думає, що сила перейде з професійних політиків на науковців та адміністраторів, які наставлять проґрес на бажану ціль.

Гірка історія 20-го століття, каже Борисов, переконуюче показала те, що навіть найбільш поступові демократії є безсилими в контролі людської злоби, озброєної продуктом проґресу, як свідчать про це залишенці Гірошіми. В найкращому, демократія висловлює опінію більшости, однак, це не означає того, що та більшість не помиляється.

(Далі буде)

У СПРАВІ КОНСОЛІДАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ

Останнім часом деякі політичні кола й окремі політичні діячі ставлять листовні і пресові запити та інтерпеляції у зв'язку з консолідаційними заходами щодо прероґатив та діяльности Контактної Комісії, покликаної кілька років тому у Мюнхені за порозумінням між Державним Центром УНР та ОУНр. Щоби припинити ширення невірних вісток і здогадів, Президія УНРади, як чинник компетентний вести і завершувати консолідаційні заходи, вважає за доцільне вияснити аторитетно, що Контактна Комісія не є ніякою „надрядною Комісією поміж двома екзильними урядами", як висловився голова одної з опозиційних партій, та що вона не займається ніякими справами, як тільки виключно справами повороту ОУНр до УНРади, з якої ця організація вийшла ще в 1951 році. Згадана Контактна Комісія продовжує свою діяльність і вона не втручається до заходів в справі повороту чи приступлення до УНРади інших партій чи організацій.

Як про це було публічне повідомлення, 22 травня ц.р. відбулася важлива нарада всіх політичних партій і організацій УНРади, представників Громадського Сектора УНРади, середовищ, що у висліді 7-ої Сесії опинилися поза УНРадою, як рівнож запрошених на нараду представників Конференції академічних і професійних Т-в, в характері гостей і громадських свідків. На тій нараді, яку скликано на вимогу авторитетного речника ОУНз, прийнято заявуплятформу середовищ ОУНз, УНДО і УРДП під проводом проф. М. Г. Воскобійника. Нарада схвалила окрему резолюцію, яку підписали уповноважені представники та громадські свідки, включивши таким чином заяву трьох, як інтеґральну частину ідеологічної плятформи консолідації, запропонованої фракцією ОУН в УНРаді та прийнятої і підписаної всіми середовищами УНРади 19 жовтня 1975 у Ню Йорку. Згаданої революції з 22 травня ц.р. не підписав представник УРДП під проводом проф. М. О. Степаненка, мотивуючи, що його середовище підписало вже основний текст плятформи ще 19 жовтня 1975 р. і цим виразно визначило своє позитивне становище до заходів про об'єднання всіх самостійницьких політичних сил на базі УНРади.

Зовсім недавно ОУН, як посередник у справі консолідації, приступила до чергового етапу консолідаційних заходів, себто поширення розмов із середовищами, які досі не входили до УНРади. Слід привітати ініціятиву Союзу Гетьманців Державників (СГД) відбути разом на тему сучасної ситуації в Україні і можливости консолідації. Голова фракції ОУН д-р Зенон Городиський в погодженні та за підтримкою голови УНРади ред. Івана Кедрина-Рудницького, нав'язав листовний контакт з головою Ради Гетьманського Руху, пропонуючи перевести ділову зустріч в найближчому часі.

У зв'язку з запланованими зустрічами та потребою належної підготови скликання пленуму Президії УНРади, передбачену на нараді 22 травня ц.р. дату засідання пленуму Президії УНРади на 11 вересня ц.р. — пересунено на пізніший реченець, який буде своєчасно проголошений. Така зміна дає додатковий відповідний час та нагоду тим середовищам, які підписали зобов'язуючу спільну плятформу консолідації, прийняти остаточне рішення та внести на руки Президії УНРади відповідні заяви про їхній поворот чи приступлення до УНРади. Тому, що в місяці жовтні перебуватиме на терені ЗСА п. Микола Лівицький, президент УНРади в екзилі, то в тому часі відбудуться наради видатних діячів УДЦентру з терену ЗСА і Канади також в інших справах, як посвячення і плянування практичного використання новозакупленого Дому УДЦентру у Філядельфії, справи Об'єднання Т-в Прихильників УНРади, проблеми, причетні до 8-ої Сесії УНРади і ін. Очевидно, добро справи вимагало б, щоб вже до того часу прийшла повна чи частинна консолідація.

За Президію УНРади
Іван Кедрин-Рудницький, голова

В Польщі велика недостача м'яса

Варшава. — В Польщі, починаючи від квітня ц.р., відчувається велику недостачу м'яса і м'ясних продуктів, помимо того, що Польща продовжує експортувати м'ясо за кордон з огляду на велику потребу закордонної валюти для закупу інших товарів, а зокрема пшениці. Орган комуністичної партії „Трибуна Люду", немов би оправдуючись за недостачу м'яса, цукру й інших сільськогосподарських продуктів, обороняє економічну політику уряду і експорт дефіцитних товарів, які не тільки збільшують резерви закордонної валюти, але також вдержують дійсними підписані раніше торговельні договори між державами. Тим часом біля м'ясарень у Варшаві та в інших містах стоять довжелезні черги. Поширюються також поголоски, що ціни на м'ясо будуть підвищені на 35 відсотків.

Михайло Біда

Українсько-Американська Фундація в пам'ять Романа В. Смука

(7)

Крім того лише за 9 місяців для студентських харчівень було видано — 84,223 обідів. („Звідомлення ЗУАДК з діяльности в Західній Европі за 1948 рік", Мюнхен, 1949, стор. 24).

Головний директор ЗУАДК на Европу адв. Роман І. Смук, також не забував за українських сиріт, яких тоді чимало було по таборах. І тільки в 1948 р. їх було 45 у таборі Бад Айблінґ, а очевидно усюди було їх багато більше, які були зареєстровані в ЗУАДК і вони одержували відповідну матеріяльну допомогу від дир. ЗУАДК на Европу адв. Романа І. Смука. („Звідомлення ЗУАДК з діяльности в Західній Европі за 1948 рік", Мюнхен, 1949, стор. 27).

Тут, ще годиться згадати маленький епізод, який свідчить про те, як адв. Роман І. Смук позитивно ставився до українських скитальців і, як лише дізнався про їхнє перебування у Західній Німеччині та про їхнє, здавалося б, безвихідне положення, тоді відразу, як добрий християнин, наслідуючи 2-гу головну заповідь любови, яка голосить: „Люби ближнього свого, як себе самого", він в той тривожний час, негайно заоферував для нас, скитальців, свої услуги й допомогу, знаючи наше незавидне соціяльно - економічне положення та нужденні життєві умови в таборах ДП на непривітній німецькій землі.

Оце недавно, слухаючи його голосу з плити, де він представляв зібраному народові, американським українцям, артиста І. Годяка, який тоді спеціяльно приїхав до Чікаґо в справі допомоги українським скитальцям, прямо не хочеться вірити, що він був таким палким та переконуючим промовцем, який умів рідною українською мовою промовити до людського сумління й національної совісти й зрушити людські серця. (Тоді в Чікаґо зорганізували великий концерт, щоб для нас, скитальців, зібрати трохи грошей, а на промовця запросили І. Годяка, американського фільмового артиста).

Коли почав свою промову артист Іван Годяк доброю українською мовою про трагедію українських скитальців у Німеччині, хоч він сам особисто там не був, але чув від тих, що відвідували табори скитальців; коли він почав говорити, як його на летовищі в Чікаґо стрічала маленька життєрадісна й усміхнена донечка панства Петрових, яка вручила йому китицю живих квітів, а як у порівнянні до неї виглядають такі самі маленькі діти українських скитальців у таборах у Німеччині з їх бліденькими обличчями від недоживлення та невигод у непривітних таборових умовах, і взагалі говорив про їхню нещасну та незавидну долю, то, слухаючи його промову про маленьких українських дітей, мені, направду сльози тиснулись до очей, хоч це було вже так давно, але змальоване так вірно й правдиво. Мені знову мимохіть пригадались воєнні страхіття Другої світової війни та ДП табори, і все те, що мені приходилось переживати на непривітній німецькій землі. Після тієї палкої й зворушливої промови, на закінчення артист І. Годяк із сльозами в очах просив усіх, доброї волі американських українців, щоб вони жертвенно допомагали грішми українським скитальцям у Німеччині. В наслідок цього адв. Роман І. Смук, негайно перший започаткував збірку поважною грошовою сумою, а присутні тоді на концерті відразу зложили 15,000 дол., що на ті часи становило поважну грошову суму.

І з огляду на все це, що зробили доброго для нас, скитальців, старі наші українські іміґранти в Америці, — мимохіть із глибини моєї душі виплиає щира й вдячна подяка для тих американських українців, наших братів по-крові, що, не жалкуючи своїх важко запрацьованих грошей, допомагали своїм братам, які через воєнне лихоліття опинились у таборах ДП в Німеччині.

КУЛЬТОСВІТНЯ ПРАЦЯ АДВ. РОМАНА І. СМУКА ДЛЯ НАШОЇ СПРАВИ В НІМЕЧЧИНІ

Переглядаючи видання „Звідомлення ЗУАДК з діяльности в Західній Европі за 1948 рік", дізнаємось, що ЗУАДК, під керівництвом свого директора на Европу адв. Романа І. Смука, сумлінно працював для нашої справи. Адв. Роман І. Смук, маючи до діла з установами ІРО чи американським правлінням у Німеччині, зауважив, що в цих установах працівниками, а в основному перекладачами були росіяни, балтійці, поляки та інші. Але українців було дуже важко там зустрінути. Як видно, не багато було таких українців, які володіли б чужими мовами. Тож у зв'язку з тим в місті Авґсбурзі в українському таборі Соммер Касерне було засновано „Інститут живих мов", і філію цього інституту в Реґензбурзі. („Звідомлення ЗУАДК з діяльності в Західній Европі за 1948 рік", Мюнхен, 1949, стор. 26).

Також за допомогою дир. ЗУАДК на Европу адв. Романа І. Смука було видано граматику української мови, українсько-еспанський словник, працю про українську територію, історію господарства, земні багатства тощо — в англійській мові. Для УВАН було тоді видано 18,000 німецьких марок, для Українського Вільного Університету — 3,000 нім. морок, для НТШ — 10,000 нім. марок, для тижня Української Культури — 6,345.48 нім. морок і т.д. („Звідомлення ЗУАДК з діяльності в Західній Европі за 1948 рік", Мюнхен, 1949, стор. 24).

У звідомленні ЗУАДК за 1948 рік згадується лише Український Вільний Університет, який одержав від ЗУАДК грошову допомогу, а замовчується інші високі школи. Як мені відомо, тоді в тому часі ще були інші високі українські школи в Німеччині, як напр., Українська Економічна Висока Школа в Мюнхені та Український Технічно-Господарський Інститут у Реґенсбурзі. Невже ж головний дир. ЗУАДК на Европу адв. Роман І. Смук фаворизував лише УВУ, а до УЕВШ та УТГІ відносився по-мачушиному? Крім цього тоді в Німеччині ще були дві високі українські духовні школи, одна католицька одна православна, де про них у звідомленні ЗУАДК нічого не згадується.

(Продовження буде)

СУД НЕЧЕСТИВИХ:...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ві ночі" (?) „Не..., життя (?), „В тім світі властелином був м...." (?) звів злісний наклеп на радянський лад. Цю збірку він передав Чорноволові для ознайомлення. Знайомив з цією збіркою теж Чубая і Озембловську.

В 1970 році виготовив і зберігав у себе вдома в м. Львові збірки віршів під назвою "Quos ego". У віршах цієї збірки .... та в передмові до них Осадчий звів злісний наклеп на радянську дійсність, глузував з радянських людей, а себе представив як „безвинного мученика і захисника рідної землі". Цю збірку він передав Чорноволові і Світличному, в яких вони були вилучені. Знайомив зі збіркою Чубая і Озембловську.

В 1971 році виготовив збірку віршів „Одкровення", в якій у віршах „Осиротіли Суми і Ромни", „Куліш у Мотронівці", „В саду за тісю землею" та інших зводить наклепницькі вигадки на національну політику радянської держави та дружбу українського та російських народів. Цю збірку передав Чорноволові.

В жовтні 1970 року написав і розповсюдив анотацію на листування Чорновола зі своєю дружиною під назвою „Полин над головою", в якій звів наклеп на радянську дійсність, схвалив ворожу діяльність Чорновола. Передав цю анотацію Чорноволові і вона була вилучена у Волицької та Гнітенко.

В травні 1971 року Осадчий виготовив і розповсюдив передмову до збірки Волицької під назвою „Вірую", де звів наклеп на радянську дійсність і схвалив ворожу діяльність осіб засуджених за антирадянську діяльність.

В 1971 році Осадчий отримав від Калинець і зберігав у себе на квартирі в м. Львові збірку віршів Калинець під назвою „Гротески", в яких зводиться наклеп на радянську дійсність і пропагується націоналістичні ідеї.

В 1971 році одержав від Шабатури збірку з антирадянськими віршами Стуса під назвою „Веселий цвинтар", ознайомився з їх змістом і передав для ознайомлення Чубаю.

Підсудний Осадчий на судовому засіданні винним в пред'явленому обвинуваченні себе не визнав. Він пояснив, що дійсно написав зазначені вище збірки, але антирадянських цілей не мав. Повість „Більмо" надрукована з перекрученням змісту і без його згоди. Збірки віршів незавершені і він мав на меті їх переробляти. Анотацію .... на листування Чорновола і передмову до віршів „Вірую" написав не він. Збірку віршів Стуса від Шабатури не одержав. Підсудний заявив, що в деяких творах представив радянську дійсність, виходячи з своїх особистих життєвих ситуацій.

Вина підсудного у вчиненні зазначених злочинних діях стверджується такими доказами:

Зізнаннями Світличного Івана про те, що Осадчий давав йому для ознайомлення повість „Більмо".

Із залучених до справи журналів, газет, ксерокопій журналу „Визвольний шлях", машинописного тексту повісти „Більмо" та ознайомлення з текстом цієї повісти, виходить, що їх виготовив Осадчий. Цього факту він сам по суті не заперечує. Із змісту цієї повісти теж видно, що вона містить у собі наклепницькі вигадки на радянський лад.

З залучених до справи збірок віршів „Адаме, де єси" „Повітряні ями", "Quos ego", „Одкровення" ознайомлення зі змістом вказує, що вони виготовлені Осадчим, чого він сам не заперечує, і містять наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад. Зазначені вірші надруковані на друкарській машинці, яка належала Осадчому.

З приєднаних до справи анотацій „Полин над головою" і відгуку на збірку віршів „Вірую" видно, що їх виготовив Осадчий і вони мають антирадянський наклепницький зміст.

З висновків лексико-стилістичної експертизи виходить, зазначені збірки віршів, анотацію і відгук на збірку Волицької з антирадянськими наклепницькими вигадками виготовив Осадчий.

Посилання Осадчого на те, що повість „Більмо", анотація і відгук на збірку „Вірую" багато в дечому перекручені у бік антирадянського спрямування, спростовується висновком лексико-стилістичної експертизи про те, що ті документи виготовлені Осадчим і що послідовно він у них вклав однаковий зміст.

Факт збереження віршів антирадянського змісту Осадчим під назвою „Гротески" стверджується зізнаням Калинець, що вона дала йому ті вірші та вилученням їх на квартирі Осадчого.

Зізнаннями свідка Чубая стверджується факт передачі йому Осадчим віршів „Веселий цвинтар", що носять наклепницький антирадянський зміст. Цю обставину на попередньому слідстві стверджував Осадчий і свідок Шабатура. Зміни в цій частині зізнань Осадчого і Шабатури в судовому засіданні суд розглядає як засіб уникнути відповідальности. Шабатура, визнана винною по іншій справі, сказала, що вона передала ті вірші Осадчому.

Зізнаннями Озембловської про те, що Осадчий знайомив її з віршами антирадянського змісту.

З протоколів обшуку виходить, що в підсудного Осадчого й також у Чорновола та інших вилучено документи антирадянського змісту, що потверджує факт зберігання Осадчим і розповсюджування ним літератури антирадянського змісту.

Судова колегія, виходячи зі змісту значених вище літературних документів, виготовлених Осадчим, з висновків лексико-стилістичної експертизи, рецензії науковців (п. г. а. с. 283) приходить до висновку, що вони виготовлялися з метою підриву й ослаблення радянської влади, поскільки містять у собі наклепницькі елементи, що знеславлюють радянський державний та суспільний лад. Зазначені злочинні дії Осадчого суд кваліфікує як ч. 11 ст. 62 КК УРСР, поскільки він був судимим за антирадянську пропаґанду і ця судимість не була ... він почав знову вчиняти злочин.

З обвинувачення Осадчого підлягає сумнівові епізод про те, що він в 1971 році написав статтю про роман О. Гончара „Собор". Про це судова колегія вносить з того, що Осадчий заперечує, що Осадчий написав статтю з метою наклепу на радянську дійсність і з того, що в літературі того часу не було єдиної думки про той роман.

Згідно зі ст. 27 ч. 1 КК УРСР Осадчий підлягає визнанню особливо небезпечним рецидивістом, поскільки він був судимий за ст. 62 ч. 1 КК УРСР і знову вчинив аналогічний злочин.

При визнанню Осадчому покарання судова колеґія виходить зі становища суспільної небезпеки вчиненого ним злочину, його ..... судимости, а також враховує, що він заявив, що ніколи не буде займатися антирадянською діяльністю, що він має .... двоє малих дітей.

Керуючись ст. ст. 323, 324 КК УРСР судова колегія засудила:

Осадчого Михайла Григоровича визнати винним і покарати за ст. 62 ч. 2 КК УРСР на 7 (сім) років позбавлення волі у виправно-трудовій колонії особливого режиму з засланням на 3 (три) роки за визначенням органів, що виконують вирок.

На підставі ст. 26 ч. 1 КК УРСР Осадчого М. Г. визнати особливо небезпечним рецидивістом.

Відтягнути з Осадчого М. Г. судові витрати 200 крб. на користь держави.

Речові докази: журнали, газети, збірки віршів підшити до справи.

Цей вирок може бути оскаржений засудженим з часу одержання копії на протязі 7 діб до Верховного Суду УРСР.

Головуючий І. Хомюк
Народні засідателі
Ховальчук Е. М.,
Ракупенко О. І.

ПОНАД 200 СПОРТОВЦІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ли, після 5-річної відсутности, є рівнож додатком до турніру.

В групі жінок, Аннетка Харук (УТК Чікаґо) вже четвертий рік підряд здобула трофей Союзівки, перемагаючи у фінальній грі Марійку Татунчак („Тризуб" Філядельфія) 6:0, 6:0. В цій групі драматичними були півфінальні змагання, в яких А. Харук перемогла Аллу Мосійчук 5:7, 6:1, 3:0 (корч ноги), а М. Татунчак здобула перемогу в третьому сеті над Мирославою Граб (КЛК Ню Йорк) після майже трихвилинної баталії.

В групі молодших сеньйорів, Олег Богачевський (Союзівка) закріпив за собою минулорічний чемпіонат, перемагаючи у фіналі Зенона Снилика („Чорноморська Січ" Нюарк) 6:3, 6:4. В групі сеньйорів, Олександер Олинець („Тризуб" Філядельфія) повторив свій минулорічний успіх перемогою над Віктором Ґерлинським (КЛК Ню Йорк) вислідом 6:3, 6:1, одержуючи, крім нагороди „Свободи", перехідний трофей в пам'ять д-ра Володимира Ґука, п'ятикратного чемпіона в цій групі, який відійшов у вічність нагло і передчасно минулого року. Відсутність цього прикладного громадянина - лікаря-спортовця, як і передчасну смерть інж. Андрія Гончаренка, змагуни і глядачі відмітили однохвилинною мовчанкою під час відкриття змагань. В групі старших сеньйорів, фінальні змагання були реплікою з минулого року. Константин Бель (КЛК Вашінґтон) переміг сеньйора українських тенісистів, д-ра Ярослава Рожанковського (КЛК Ню Йорк) вислідом 6:2, 6:4 в одній з кращих партій турніру.

В групі юнаків (18 років і нижче) вперше в 21-річній історії змагань зустрілися у фіналі два брати, Юрій і Андрій Татарські з Торонта, і в прикладній грі продемонстрували завзятість з родинною ривалізацією, при чому Юрій переміг Андрія вислідом 6:0, 6:1, здобуваючи трофей „Українського Тижневика". В гупі юнаків 16 років і нижче, Юрій Харук (УТК Чікаґо) вже сьомий рік під ряд здобув першенство (змагаючись в цій групі вперше) перемогою у фіналі над Андрієм Зеликом („Ч. Січ") 6:1, 6:0. Олександер Голюка (КЛК Ню Йорк) здобув вперше чемпіонат групи юнаків 14 років і нижче, перемагаючи у фіналі завзятого і молодшого віком Андрія Xархаліса (Пласт Балтімор) 6:2, 6:2, а в наймолодшій групі юнаків 10-літній Данилко Нагірний („Ч. Січ") здобув свою першу чашу на Союзівці, перемагаючи у фіналі Степана Сосяка („Ч. Січ") 6:1, 6:2.

В групі юначок (18 років і нижче) Христя Миськів („Ч. Січ") перемогла Ліду Ленець (КЛК Ню Йорк) 6:4, 6:2, а в наймолодшій конкуренції юначок першенство здобула Оля Дахнівська (Пласт Чікаґо) над Мотрею Гук (Союзівка) 6:4, 8:6. В загальному, група юнаків і юначок становила числом 42 більш як одну третину усіх змагунів (116), які зголосилися до цьогорічних змагань. В групі переможених (чоловіки) перше місце здобув Ярослав Тимків („Тризуб" Філядельфія) над Юрієм Голюкою (КЛК Ню Йорк) 6:1, 6:3.

Тенісовими змаганнями проводила комісія в складі: Богдан Рак, головний суддя, Роман Ракочий, ст., провідник змагань, Зенон Снилик, Юрій Савчак і Юрій Петрикевич, члени, Володимир Гнатківський, голова КЛК, що є господарем цих змагань. Нагороди усім фіналістам в заключній церемонії в понеділок, 6-го вересня, вручили: головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, до речі сам учасник змагань, заступниця гол. предсідника Марія Душник — одинока учасниця-змагунка усіх 21 турнірів — головний касир мгр Уляна Дячук, головний радний д-р Богдан Футей, управитель Союзівки Володимир Квас, ред. З. Снилик, інж. Ю. Савчак, інж. Б. Рак, інж. Р. Ракочий, інж. В Гнатківський і Я Рубель. П-і М. Душник вручила уфундовану нею нагороду за найкращу спортову поставу 16-літньому Борисові Дацкові До змагунів і численно зібраних гостей коротко промовляли: Б. Рак, Р. Ракочий, У. Дячук і З. Снилик, а спущенням прапорів під звуки американського і українського національних гимнів при соняшній погоді закінчено ці 21-ші крайові тенісові чемпіонати.

Плавацькі змагання

Плавацькі змагання, які проходили в 12-ох індивідуальних конкуренціях і трьох гінцях, відбулися в суботу, 4-го вересня, на великому басейні Союзівки з участю рекордового числа 93-ох плаваків. В загальному клюбовому точкуванні „Чорноморська Січ" Нюарк здобула шостий рік підряд дружиновий примат і перехідну чашу УНСоюзу, а її поодинокі змагуни і змагунки добилися подвійних перемог в кількох конкренціях. Після „Січі" (63 точки) слідували: Пласт (58 точок), КЛК Ню Йорк (23 точки), КЛК Торонто (16 точок), Союзівка (5 точок) і „Сокіл Сиракюзи (3 точки).

Переможцями в поодиноких конкуренціях вийшли: хлопці (8-10 років, 25 метрів довільним стилем) — Степан Борисевич (Пласт Чікаґо); хлопці (11-12 років 25 м. довільним) — Маркіян Ковалюк (Пласт Монтреаль); юнаки (13-14 років, 50 м. довільним) — Марко Слиж („Чорноморська Січ"); юнаки (13-14 років, 50 м. грудним) — Марко Слиж („Чорн. Січ"); юнаки (15-17 р. 50 м. довільним) — Марко Криштальський (Пласт Чорноморці); юнаки (15-17 р. 50 м. грудним ст.) – Марко Криштальський (Пласт Чорноморці); юнаки 15-17 р. 100 м. змінним (4 X 25) — Марко Павлічко („Чорн. Січ"); чоловіки, 100 м. довільним — Андрій Слиж („Чорн. Січ"); дівчата (8-10 р. 25 м. довільним) — Аня Білон (КЛК, Н. И.); дівчата (11-12) 25 м. довільним Катя Білон (КЛК, Н. И.); юначки (13-14) 50 м. довільним — Дарія Качмар (Союзівка); юначки (15-17) 50 м. довільним — Надя Слиж („Чорн. Січ"); юначки (15-17 р.) 50 м. грудним —Надя Слиж („Чорн. Січ"); чоловіки гінці 4 X 50 м. довільним стилем — Марко Слиж, Марко Павлічко, Андрій Слиж („Чорн. Січ"); чоловіки гінці 4 X 50 м. змінним — Марко Слиж, Богдан Павлічко, М. Павлічко, А. Слиж („Ч. Січ"); жінки гінці 4 X 25 довільним — Рута Яців, Катруся Доліпіна, Уляна Жаровська, Ярка Яців (КЛК, Торонто).

Змаганнями проводила комісія в складі: Я. Рубель, провідник, якого УНСоюз нагородив спеціяльним трофеєм в признанні за 20-літнє провадження змаганнями; Юрій Граб, головний суддя; Ярослав Кришталський, Роман Слиж, судця і В. В. Гнатківський, господар. До комісії входили рівнож Іван Маланчук, представник УСЦАК, і Омелян Твардовський, суддя загального точкування.

Медалі УНСоюзу за три перші місця і трофеї вручили під час церемоній над басейном: Й. Лисогір, п-ні М. Душник, У. Дячук, Б Футей, І. Маланчук, В. Гнатківський і В. Квас.

Після закінчення тенісових змагань в понеділок, пані У. Дячук офіційно закрила цю спортову імпрезу, закликаючи всіх до ще більшої участи в наступному році і бажаючи змагунам і гостям щасливої подорожі домів.

ПРИ УРОЧЕННІ ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ

(10 ВЕРЕСНЯ 1976 р.)

ДОСТОЙНОЇ

пані Доктор АНТОНІНИ В. ГУМЕНЮК

будуть відслужені

Заупокійні Літургії та Панахиди

в церквах:

1) СВ. МИХАЙЛА, 505 — 4th St., N.E., Minneapolis, Minn.
2) СВ. АПП. ПЕТРА і ПАВЛА, Millville, N.J.
3) ЄРУСАЛИМ — (Жіночий манастир)
4) HOLY TRINITY MONASTERY, Jordanville, N.J.
5) Торонто — Церква СВ. ТРІЙЦІ
6) Буенос Айрес, Арґентина
7) SYNOD OF BISHOPS, 93rd St., New York, N.Y.

Друзів і Знайомих просимо помолитися за спокій Душі великої Української Патріотки і церковної діячки Антоніни.

Засмучена сестра —

ВІРА В. САГАЙДАКІВСЬКА з Родичами

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що дня 24 серпня 1976 р. в Вінніпеґу, Канада, по довгій і важкій недузі відійшов у Вічність на 88-му році життя, наш Найдорожчий

БАТЬКО, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ І ВУЙКО

бл. п. Д-р ТЕОДОР МИХАЙЛІВСЬКИЙ

б. адвокат і суддя, довголітній член Президії Комітету Українців Канади, член Проводу Союзу Гетьманців Державників та член інших громадських організацій.

ПАНАХИДА була відслужена в п'ятницю, дня 27-го серпня 1976 р. в Катедрі св. Володимира й Ольги.

ПОХОРОН відбувся після Заупокійної Служби Божої, яку відслужив Високопреосвященніший Владика Митрополит Кир Максим в співслуженні священиків, на цвинтарі Всіх Святих.

Горем прибиті:

ВОЛОДИМИРА — дочка з чоловіком о. РОМАНОМ КИСІЛЕВСЬКИМ
ОЛЕКСАНДРА — дочка з чоловіком МИКОЛОЮ МЕЛЬНИКОМ
Внучки:
ТЕТЯНА — з чоловіком ОСТАПОМ ГАВАЛЕШКОЮ та дітьми НАТАЛКОЮ і АДРІЯНОМ
ВІРЛЯНА — з чоловіком ЮРІЄМ ГОЛОВКОЮ
МИРОСЛАВА — з чоловіком ОЛЕГОМ БОГАЧЕВСЬКИМ та дітьми АНДРІЄМ і НАДЕЮ в Ню Йорку
РОКСОЛЯНА — з чоловіком ПЕТРОМ КУРЄВИЧОМ та синами РОМАНОМ, МАРКОМ і ЗЕНОНОМ
ІВАННА — сестра з чоловіком ВАСИЛЕМ КОРИТОВСЬКИМ
МАРТА — сестрінка з чоловіком СТЕПАНОМ КОРБУТЯКОМ та донями ХРИСТИНОЮ, ОРИСЕЮ і ЛЯРИСЕЮ
ВАСИЛЬ КОРИТОВСЬКИЙ — сестрінок з дружиною ДАНЕЮ та дітьми МАРКОМ, ТАМАРОЮ і АНДРІЙКОЮ
ЛУКІЯ — сестрінка з чоловіком ДМИТРОМ ШКОЛЬНИМ та дочками АМАЛІЄЮ і УЛЯНОЮ
НАТАЛІЯ — сестрінка з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ ЗАЛУСЬКИМ та дочкою ТАЇССОЮ і чоловіком ІГОРЕМ ЧЕРВІНСЬКИМ і внуками ЮРІЄМ і ХРИСТИНОЮ, в Ню Йорку
ЕВСТАХІЯ БОГАЧ — сестра в Вільмінґтоні
АРЕТА — сестрінка з чоловіком МИРОСЛАВОМ СКАМАЄМ та дочками ДАРІЄЮ і АДРІЯНОЮ, в Вільмінґтоні
ЛАДА ГУЗАР — сестрінка з дітьми РОСТИСЛАВОМ, ВОЛОДИМИРОМ та ТЕТЯНОЮ, в Вільмінґтоні
Ближча і дальша Рідня в Україні

З глибоким жалем ділимося сумною вісткою зі своїми Приятелями і Знайомими, що 3-го вересня 1976 року відійшов на Вічний Спочинок

Д-Р ЛЕВ КАНЮҐА

народжений 9-го червня 1914-го року в Долині, Україна

оставивши в глибокім смутку:

дружину — НАТАЛІЮ
доню — ЛЮДМИЛУ
сина — РОМАНА
Шваґрів і Шваґрових з Дітьми
та ближчу і дальшу Родину в Америці й Европі

СПРАВИ ДЕРЖАВНОГО...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

очолюватимуть за які 10-20, чи скільки там років.

Роля ДЦентру УНРеспубліки є першорядною також супроти чужинного, міжнародного світу. Ми слушно прикладаємо зусиль, щоб довести чужинцям, що Україна має право бути вповні незалежною суверенною державою. І при цьому ми повинні говорити тим чужинцям, що нас не можна рівняти з колишніми колоніями в Африці, які ніколи не мали в минулому справжніх держав, проте ці держави здобувають її сьогодні. Не можна рівняти тому, що ми не тільки в далекому історичному минулому, а зовсім недавно мали свою суверенну державу на підставі леґально використаного нами права на самовизначення, і що ця держава перестала існувати лише з огляду на зовнішню аґресію й окупацію української території військами совєтської Москви. Ми маємо говорити чужинцям, що ми нашого права на відновлення суверенної державности не проґайнували, доказом чого є й нині діючий на чужині наш леґальний, хоч і екзильний, Уряд. А існування нашої леґальної державницької репрезентації може зненацька набрати величезного значення (в обличчі міжнародного світу) в той момент, коли може дійти до драстичного напруження у відносинах між Заходом і Сходом. Тоді бо на нас напевно зверне увагу нині до нас „байдужий" Захід. І тоді ми маємо сказати цьому Заходові, що ми не хочемо нічого нового і небувалого в житті України, а тільки відновлення того, що є репрезентоване нашим екзильним Державним Центром і Урядом УНРеспубліки. І якщо хтось твердить, що в світі вже запанувала т. зв. стабільність і що між Заходом і Сходом існує „мирне співіснування", то не треба навіть наводити того стану, що панує в сателітних державах, чи в країнах поневолених Москвою народів у СССР. Вистачить вказати на зовсім недавню заяву американського генерала, головнокомандуючого збройних сил НАТО. Він сказав, що держави НАТО повинні бути кожночасно готові супроти можливого і раптовного нападу з боку держав Варшавського пакту.

Звичайно, в умовах нинішньої дійсности, коли держави Заходу мають дипломатичні зносини з СССР і ще не зовсім викреклися ілюзій щодо ефективности відпруження („детанту"), мирної коекзистенції, чи навіть наближення і замирення з імперіялістичним Сходом, — в цей час дія ДЦентру й екзильного Уряду дуже утруднена. Діячі ДЦентр свідомі, що з етикеткою екзильного Уряду дуже тяжко знайти послух серед тих чи інших міжнародних установ, чи поодиноких урядів західніх держав. Але такої спроможности не мають й поодинокі українські політичні організації. Зрештою, екзильний Державний Центр в багатьох випадках не спроможний розгорнути такої діяльности, як того може дехто від нього чекав би. Я пригадую собі, що колись в якійсь статті жадалося від нас, щоб ми займалися такими справами, як українське шкільництво в країнах нашого поселення, видаванням українських підручників, наукових видань, організуванням фінансово - економічних установ чи навіть форм українського громадського життя. Але ж все це є фантазією в умовах нашого еміґраційного існування, коли українці є розсіяні по багатьох країнах поселення. Якби навіть збільшити вдесятеро чи стократ нинішній до смішного малий бюджет ДЦентру, то й тоді ми не могли б мати сотень і тисяч урядовців, референтів і т. д., і т. д., щоб подолати всі ці завдання, та й це не було б потрібне. Бо на щастя ці завдання — завдання культурно - громадського характеру — виконує саме наше громадянство, що є цілком нормальним явищем. Належить лише радіти здобутками нашого патріотичного громадянства в країнах Заходу.

Так само діячі ДЦентру розуміють, що і в деяких політичних справах загальноукраїнського значення в нинішніх обставинах можуть легше пробитися на форум всяких міжнародних чи урядових установ такі наші репрезентації громадського характеру як СКВУ, УККА в ЗСА, чи КУК в Канаді тощо. Бо вони, власне, є громадськими установами, і їм не можуть закинути, що вони посідають яскраво і виключно антисовєтський характер в своєму заложенні. Тому ми не тільки не „конкуруємо" з цими нашими громадськими централями, але ми підтримуємо їх і радіємо, коли вони виказуються загальнонаціональними успіхами. Так само, як ми гордимося й радіємо чинами й успіхами нашої української молоді, яка з таким завзяттям і з такими видимими позитивними результатами провадить свою акцію протестів в обороні наших переслідуваних борців в Україні. Але ми самі, як представники українського екзилю і як яскраво державницько - політична репрезентація, — таких акцій організувати не могли б. Ми можемо тільки їм сприяти.

Повинен існувати певний розподіл завдань. Якщо ми позитивно оцінюємо діяльність наших громадських централь чи молодечих організацій, вважаючи, що вони у багатьох випадках мають навіть більші спроможності, ніж ми, — то такого ж ставлення ми очікуємо з боку цих установ до ДЦентру й екзильного Уряду УНРеспубліки. Наші громадські чинники повинні розуміти, що їх загальнонаціональна дія, яка в кінцевій меті спрямована також на допомогу українському народові відновити свою суверенну державу, є полегшена, якщо вона може покликатися на існування і дію символу української державности, що ним є ДЦентр й екзильний Уряд УНРеспубліки. Цілковита згода, що ДЦентр — це не тільки символ. Це виявиться при певних обставинах в майбутньому. І це може виявлятися і тепер, використовуючи різні, нині таки мінімальні, можливості для забирання голосу на міжнародному форумі. Дехто (між іншим, бл. п. ред. Сосновський) вже вказував на зарисування таких можливостей в зв'язку з активністю Палестинського Визвольного Фронту в Об'єднаних Націях.

Признаюся, мені тяжко збагнути, чому й досі не прийшло до загального визнання потреби існування і дії, — значить і його підтримки, — ДЦентру УНРеспубліки в екзилі. Чи не можна би тут вжити парадоксального припущення, що власне аксіоматичність цієї проблеми утруднює її зрозуміння загалом українства?! Ідеться про таке визнання з боку загалу широких кіл українського громадянства. Ну і, звичайно, це відноситься до українських політичних угрупувань, бож це відноситься в першу чергу до консолідації українських самостійницьких політичних сил на базі ДЦ УНРеспубліки.

Видавалося, що ця справа починає доходити свого завершення — так було в кінці минулого і протягом цього року. Але маємо деякі справи, які не настроюють оптимістично. Як видається, наші гетьманці не хочуть нічого чути про консолідацію на базі, власне, ДЦентру УНРеспубліки, бо не можуть собі усвідомити, що йдеться тут не про якесь „передрішення" форми чи навіть назви нашої майбутньої відновленої держави: це все вирішить своєю суверенною волею український народ, коли матиме на це спроможність. Ідеться лише про те, що УНРеспубліка — це остання леґальна форма нашої державности, що існувала на наших землях.

Що торкається ОУНр (бандерівці), то помимо існування вже від довшого часу т. зв. Консультативної Комісії поміж ВО УНРади і Проводом ОУНр, цей останній ще й досі не зголосив своїх передумов, на підставі яких бандерівці вважали би можливим повернутися до УНРади. Отже, немає навіть про що дискутувати і домовлятися.

Три політичні групи (ОУНз, УРДП під головуванням М. Воскобійника і УНДО під головуванням О. Яворського), з якими вже сливе рік ідуть розмови про їх поворот чи приступлення до УНРади (за посередництвом ОУН мельниківців, про що недавно на сторінках „Свободи" писав д-р З. Городиський) не тільки не подали до цього часу відповідних внесків до Президії УНРади, але, провадячи і далі гостру полеміку по відношенні до ДЦентру, відбули оце З'їзд, названий з'їздом демократів, в рамках Конґресу Української Вільної Політичної Думки, і створили постійний Секретаріят цього Конґресу, що може видаватися створенням своєрідного нового центру.

Всі ці справи настроюють радше песимістично. Я дотримуюся тієї думки, що Державний Центр УНРеспубліки в екзилі, як наша загальнонаціональна цінність, повинен так чи інакше існувати і діяти далі. Якщо справа консолідації не буде поступати і якщо в найближчому майбутньому в цій справі не буде якихось позитивних результатів, то я приходжу до переконання, що її треба трохи змінити, а саме поставити покищо на порядок денний — доки справа консолідації не визріє — не консолідацію, а координацію самостійницьких українських політичних сил. Чому представники цих сил (як то вже бувало в минулому) не можуть зійтися від часу до часу між собою й устійнити спільну дію в справах загальнонаціональних, щодо яких можна дійти до порозуміння і щодо яких немає жадного сумніву, як їх треба ставити?! Таких загальнонаціональних безсумнівних справ може бути дуже багато. І якщо зустрічі відбуватимуться досить часто і якщо можна буде здобутися на створення якогось постійного координаційного органу, то цим шляхом, можливо, можна буде дійти в майбутньому і до наступного етапу: консолідації. Я розважую, чи не варто виступити з відповідною ініціятивою.

Срібний Ювілей Школи Українознавства в Клівленді

Товариство „Рідна Школа" в Клівленді — опікун Школи Українознавства, у 1975 р. позначило срібних 25 років наполегливо-жертвенної праці над вихованням української молоді у заснованій ним цій школі. Двадцятип'ятирічна муравлина праця заслуговує не лише на велику увагу, але й на ще більше признання.

Срібний Ювілей відзначила випускна XI-та кляса Школи країнознавства, що складалася з 18 учнів: Зенон Гіщинський, Марко Дубас, Роман Квіт, Зенон Клос, Орест Ковальський, Марта Кулик, Наталія Кулик, Ярослав Максимович, Ірина Мудрак, Ольга Моцьо, Маріянна Романяк, Люба Сліпець, Ліда Сокіл, Люба Сохоцька, Богдан Тарнавський, Мирон Трач, Ірина Фаріон та Марта Явин.

Усі вони (за винятком однієї учениці — Ліди Сокіл, яка кілька років тому прибула з Польщі), перейшли одинадцять років систематичного навчання в Школі Українознавства, яку закінчили 26-го квітня 1975 р. останнім днем реґулярних шкільних зайнять.

За апробатою Шкільної Ради УККА, кінцеві письмові іспити відбулися 10 (українська мова й література) і 11-го травня (історія України) при участі Іспитової комісії, в складі: п-і проф. О. Дуб — предсідник, дир. В. Іванчук — заступник предсідника, мґр С. Воляник — українська мова й література, п-і Л. Мичковська — історія й географія України та п-і Я. Барнич — українська культура.

Усні кінцеві іспити відбулися два тижні пізніше — 24 і 25-го травня при участі Іспитової комісії, очоленої членом Шкільної Ради проф. С. Стециком з Ню Йорку. Зміна предсідника наступила з тієї причини, що О. Дуб виїхала, щоб очолити Іспитову комісію для переведення кінцевих усних іспитів у Школі Українознавства в Чікаґо.

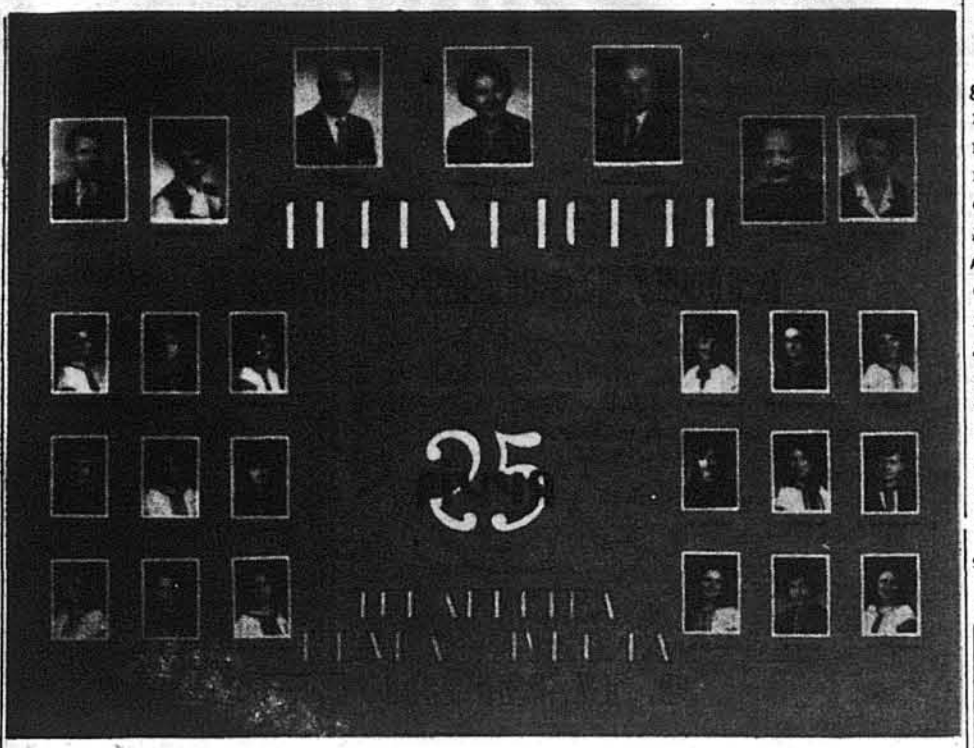
Професор С. Стецик із самого початку іспиту виявив педагогічно-батьківське зрозуміння до молодих адептів, які зразу відчули атмосферу взаїмного й щирого контакту. Спочатку застрашуюча для них карткова система іспиту скоро виелемінувала нервову „гарячку" і перемінилася в спокійно-лагідний тон вияву знання набутого протягом одинадцяти років. Напевно ця свобідна, невимушена виміна думок зумовлена виявом не лише знання, але й зрозуміння матеріялу, запевнила Іспитову комісію, що майбутність українського духа в серцях молодих вихованців української школи стане сильним фундаментом у дальшій будові українського життя.

Із визначним успіхом закінчили Школу Українознавства: Ярослав Максимович, Ірина Мудрак, Люба Сліпець та Ірина Фаріон.

Випускний вечір у заряді Батьківського Комітету XI кляси під головуванням п-і Гіщинської відбувся 19-го червня в просторій залі ресторану „Бравн Дербі".

Випускники зі своїми батьками та приятелями, учителі, члени Управи Т-ва „Рідна Школа", запрошені гості місцевої Шкільної Ради зайняли місця за дбайливо прибраними столами. Програму шкільного торжества відкрив та нею провадив опікун 11-ої кляси мґр С. Воляник, прохаючи о. катехита Я. Сірка розпочати молитвою програму.

Своєрідно родинна атмосфера, прикрашена щасливим висловом усміхнених облич молодих випускників, наставила промовців до короткоядерних промов, в яких вони підкреслювали свідомість батьків та осяги їхніх дітей у довершенні цілі вимог і поклику української нації.

Абітуряанти школи українознавства, Т-ва „Рідна Школа" в Клівленді.

Після промов Я. Сірка, мґра С. Воляника, д-ра В. Люіса — нового суперінтендента американського шкільництва місцевої округи, В. Іванчука — директора Школи Українознавства, Л. Паллаші — директора американської публічної школи, в приміщеннях якої находиться наша школа, слідувала промова прощальної подяки та запевнення практичного применення надбань знання, винесеного з української школи — випускника Ярослава Максимовича. Від імени всіх батьків випускної кляси — щире дякую за допровадження учнів до кінцевої мети навчання в українській школі — висловив д-р Д. Фаріон.

Програма вечора закінчилася урочистою роздачею матуральних свідоцтв Шкільної ради УККА та ґратуляційних дипломів від американської Шкільної Ради Парми. Від Управи Т-ва „Рідна Школа", головою якого у відзначенні срібного ювілею, є молодий рідношкільний ентузіяст д-р Евген Небеш, кожний випускник отримав прекрасний подарунок — двотомник „Історії Українського Мистецтва". У виявi родинно - товариської подяки, випускна кляса обдарувала своїх учителів подарунками.

Картина ювілейної випускної кляси не була б повною, якщоб не згадати ще про одну, дуже важливу подію, яка заіснувала в Школі Українознавства в Клівленді — тобто цього Ювілейного Року випускна 11-та кляса отримала признання від американського шкільництва за навчання українознавчих предметів у Школі Українознавства — признання у формі трьох кредитів, виказаних на учнівських транскриптах разом із предметами американської школи: один кредит за українську мову і два кредити за інші українознавчі предмети, під назвою „українська культура". Це було одно із досягнень довгих спільних пертрактацій Управи Т-ва „Рідна Школа" зі Шкільною Радою Клівленду.

Другим подібним досягненням було те, що в Ювілейнім Році Школа Українознавства стала повноправним членом заінкорпорованої „Асоціяції Етнічних Шкіл Клівленду" з осідком при Державному університеті Клівленду.

До речі, у місяці травні ц. р. Асоціяція отримала від федерального уряду у Вашінґтоні 43,000.00 дол. на потреби Етнічних Шкіл Асоціяції Клівленду.

В. І.

ВИСТАВКА КАРТИН Ю. КРАЙКІВСЬКОГО

Едмонтон, Канада. — В кінці цього тижня, 11 і 12-го вересня ц. р. тут в приміщенні Українсько-Канадського Архіву при 9543 — 110 евеню відбудеться виставка картин мистця Юліяна Крайківського. Офіційне відкриття виставки в суботу, 11-го вересня о год. 3-ій по полудні. Виставку відкриє мистець-графік проф. Іван Кейван. Будуть виставлені деякі найновіші картини мистця. Архів-музей відкритий від год. 2-7 вечора кожного дня.

ВЕЛИКА РАДА 7 УСП І 18 УПС КУРЕНІВ НА СОЮЗІВЦІ

Кергонксон, Союзівка. — Генеральна Старшина та Команди Куренів 7-го УСП і 18 УПС „Чота Крилатих" інформують, що для відзначення 30-річчя Куреня „Чоти Крилатих" в днях 11 і 12-го вересня ц.р. на відпочинковій Оселі УНСоюзу Союзівці відбудеться Велика Рада. В програмі: ділові наради, спільна вечеря і ватра.

ШКОЛА КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА ПОЧИНАЄ НАВЧАННЯ

Ню Йорк. — Вже в середу, 8-го вересня ц.р., тут в приміщенні Пласту на другому поверсі розпочалась реєстрація нових учнів Школи Кобзарського Мистецтва, яка вневдовзі розпічне навчання. Реєстрація продовжуватиметься також 15 і 22-го вересня в приміщенні школи. Школа дає на безплатне користування бандури для музично обдарованих студентів і незаможних. Зголошуватись можна також телефонічно на числа: (212) OL 8-7449, або (212) HA 8-9093.